

Factsheet Schmallenbergvirus

januari 2012

Sinds enige tijd wordt de veehouderij in noordwest Europa geconfronteerd met de gevolgen van een nieuwe dierziekte die veroorzaakt wordt door het Schmallenbergvirus.

Voor informatie over de ziekte, de symptomen en het aantal uitbraken verwijzen we naar:

- [de website van CVI](#)
- [de Gezondheidsdienst voor dieren](#)
- [het ministerie van EL&I](#)
- [de NVWA](#)

Economische gevolgen

Zoals bij zoveel dierziekten heeft het Schmallenbergvirus voor bedrijven niet alleen gevolgen voor de gezondheid van de dieren maar zijn er ook economische gevolgen voor de bedrijven en de veehouderijsector. Omdat de uitbraak nog niet achter de rug is, is het op het ogenblik niet mogelijk om de totale economische schade al goed vast te stellen.

Maar er zijn een aantal vragen waar we wel al antwoord op kunnen geven.

- [Hoeveel bedrijven met gevoelige diersoorten zijn er in Nederland en waar zijn deze bedrijven en dieren?](#)
- [Een infectie met Schmallenbergvirus veroorzaakt schade op geïnfecteerde bedrijven. Hoe hoog zijn de inkomens op melkvee-, geiten- en schapenbedrijven?](#)
- [Na Rusland en Mexico hebben ook Egypte en Oekraïne handelsbeperkingen voor specifieke producten en dieren opgelegd voor Nederland. Hoe belangrijk is de agrarische export naar deze landen voor Nederland?](#)
- [Alhoewel de totale schade van de uitbraak nog niet vast te stellen is, hoe groot is de schade per dier dat één of meerdere dode of niet levensvatbare lammeren of kalveren ter wereld brengt?](#)

---

1. Hoeveel bedrijven met gevoelige diersoorten zijn er in NL en waar zijn deze bedrijven en dieren?

Schapen				
Tabel 1				
Aantal bedrijven met schapen, totaal en met meer dan 25 oaien				
	2000	2009	2010	2011
<i>Alle bedrijven</i>				
Bedrijven met schapen	17,270	13,140	12,800	12,460
Bedrijven met oaien	17,190	13,080	12,770	12,430
Aantal schapen, inclusief oaien a)	1,304	1,137	1,129	1,088
Aantal oaien a)	680	547	558	546
Oaien per bedrijf	40	42	44	44
<i>Bedrijven met meer dan 25 oaien</i>				
Bedrijven met meer dan 25 oaien	7,490	5,550	5,430	5,200
Aantal schapen, inclusief oaien a)	1,067	947	939	905
Aantal oaien op deze bedrijven a)	568	461	471	461

Ooien per bedrijf	76	83	87	89
-------------------	----	----	----	----

a) x 1.000.

Bron: CBS-Landbouwtelling, voorlopige gegevens.

Melkvee

Tabel 2 *Ontwikkeling aantal melkveebedrijven en aantal melkkoeien*

	2000	2009	2010	2011
Aantal bedrijven met melkkoeien	29,470	20,280	19,810	19,250
Aantal melkveebedrijven a)	23,280	17,820	17,520	17,240
Aantal melkkoeien (x 1.000)	1,504	1,489	1,479	1,470
w.v. op melkveebedrijven (%)	87	93	93	94
Koeien per bedrijf op melkveebedrijven	56.5	77.6	78.7	80.0

Bron: CBS-Landbouwtelling, 2011 voorlopige gegevens.

Geiten

Tabel 3 *Ontwikkeling aantal geiten en aantal bedrijven met geiten*

	2000	2009	2010	2011
Aantal bedrijven met geiten	3,795	3,916	3,719	3,541
Aantal geiten	178,571	374,184	352,828	380,351
Aantal melkgeiten	98,077	274,060	247,983	250,785
<i>Gespecialiseerde geiten bedrijven</i>				
Aantal bedrijven	287	358	368	359
Idem in % van totaal	8	9	10	10
w.v. biologisch (%)	14.6	17.8	16.8	16.2
Aantal geiten per bedrijf	438	897	815	883
w.v. biologisch (%)	8.9	8.5	9.3	7.8
Aantal melkgeiten per bedrijf	278	692	607	610
<i>Bedrijven met meer dan 50 geiten</i>				
aantal bedrijven > 50 geiten	375	405	413	396
idem in % totaal	10	10	11	11
aantal geiten op deze bedrijven	164,387	358,537	337,166	365,613
idem in % totaal	92	96	96	96

Bron: CBS-Landbouwtelling, 2011 voorlopige gegevens.

Waar bevinden zich de bedrijven?

- [Schapenhouderij 2010](#) (aantal bedrijven per 2kmhok)
- [Schapenhouderij 2010](#) (ooien per km2)
- [Veehouderij 2010](#) (aantal bedrijven per 2kmhok)
- [Veehouderij 2010](#) (melk-/kalkoeien)
- [Geitenhouderij 2010](#) (bedrijven per km2)
- [Geitenhouderij 2010](#) (geiten per km2)

[terug naar boven](#)

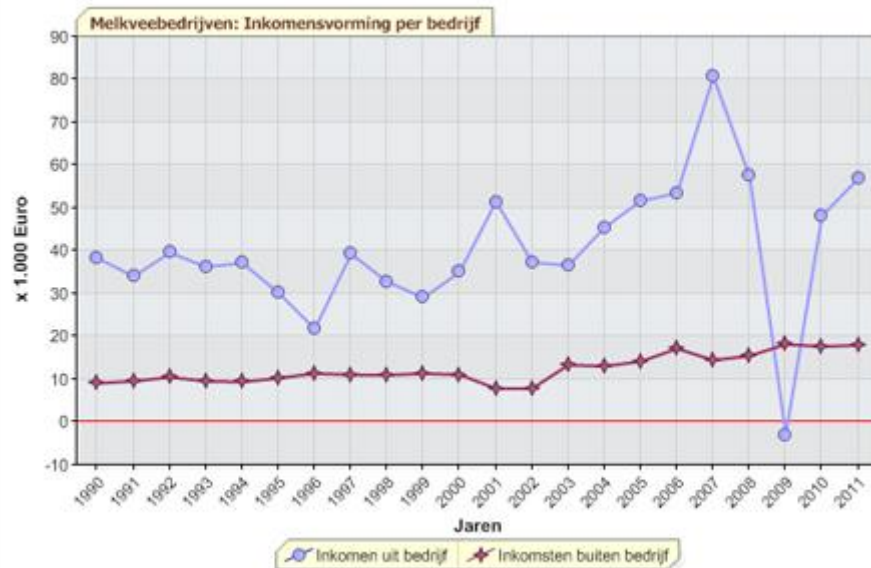
2. Een infectie met Schmallenbergvirus veroorzaakt schade op geïnfecteerde bedrijven. Hoe hoog zijn de inkomens op melkvee en geiten bedrijven?

Inkomens melkveebedrijven

In onderstaande tabel staan een aantal kengegevens met betrekking tot de inkomens in de melkveehouderij.

SO totaal melkveebedrijven	2009	2010 (v)	2011 (r)
<i>Bedrijfsopzet</i>			
Aantal steekproefbedrijven	284	281	0
Aantal bedrijven	17,726	17,406	17,145
Oppervlakte cultuurgrond (ha)	48.19	49.04	49.77
<i>Aantal dieren</i>			
Melkkoeien	78.6	81.8	83.0
Vleeskalveren	0.5	1.2	1.2
<i>Resultatenrekening</i>			
Totaal opbrengsten	245,000	313,700	345,600
Totaal betaalde kosten en afschrijvingen	248,100	265,000	288,500
Inkomen uit normale bedrijfsvoering	-3,100	48,600	57,100
Buitengewone baten en lasten	100	-300	-300
Inkomen uit bedrijf	-3,000	48,400	56,800
Totaal inkomen	15,034	65,971	74,687
Besparingen	-37,500	18,200	26,900
<i>Bedrijfseconomisch resultaat</i>			
Totaal opbrengsten	245,000	313,700	345,600
Totaal kosten (inclusief berekende kosten)	351,000	355,500	369,100
w.v. & betaalde kosten en afschrijvingen (excl. rente)	218,300	233,700	254,700
& berekende kosten arbeid en vermogen	132,800	121,800	114,400
Nettobedrijfsresultaat	106,100	-41,800	-23,500
Rentabiliteit (opbrengst per 100 euro kosten)	70	88	94

Voor de uitleg van de kengetallen verwijzen we naar de [aanvullende informatie](#) hierover.

Bron: <http://www3.lei.wur.nl/igraphs/BINTERGraph.aspx>

Inkomens melkgeitenhouderij

De geitenhouders hebben de laatste 2 jaar nauwelijks of geen inkomen weten te behalen. Naast de problematiek rond de Q-koorts werden de geitenhouders in 2010 geconfronteerd met een sterk dalende melkprijs. De melkprijs heeft zich in 2011 hersteld maar dit was niet voldoende om de sterk gestegen kosten te compenseren. Met name de kosten van het mengvoer en het ruwvoer stegen aanzienlijk.

Hoewel de voerkosten de laatste maanden iets zijn gedaald is er momenteel sprake van een stabilisatie van de voerprijzen. De prijzen op de graanmarkt en de sojamarct weten niet duidelijk richting te kiezen. Berichtgeving omtrent de weersomstandigheden in de oogstgebieden drukken hun stempel op de markt. Vooralnog lijken de voerprijzen de komende maanden weinig te veranderen en is het afwachten hoe de omvang van de nieuwe oogsten zal uitvallen. De prijs van geitenmelk ligt in vergelijking met vorig jaar hoger maar over de verdere ontwikkeling dit jaar valt nog weinig concreets te zeggen.

Inkomsten schapenhouderij

Er zijn in Nederland maar een beperkt aantal gespecialiseerde schapenbedrijven. De meeste schapen worden als neventak gehouden. Daarom worden geen inkomsten maar saldi (opbrengsten minus variabele kosten) weergegeven. In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van prijzen en het saldo per ooi aangegeven.

Tabel	Ontwikkeling van prijzen, hoeveelheden en saldo in de schapenhouderij, (inclusief BTW)			
	2009	2010	2011 (r)	Mutatie (%)
Prijzen				
Ooien, uitstoot (per stuk)	71	81	95	18
overige schapen (per stuk)	81	85	93	10
Krachtvoer (per 100 kg)	24.70	24.00	29.60	23
Saldo per ooi				

Opbrengsten	112	132	145	10
Voerkosten	21	24	30	24
Overige toegerekende kosten	19	24	25	2
Saldo	72	84	90	8

[terug naar boven](#)

---

3. Na Rusland en Mexico hebben ook Egypte en Oekraïne handelsbeperkingen voor specifieke producten en dieren opgelegd voor Nederland. Hoe belangrijk is de agrarische export naar deze landen voor Nederland?

Voor informatie klik op onderstaande tabellen:

- [▶ Tabel 1: Export vanuit Nederland naar Mexico, Rusland, Egypte, Oekraïne en intra EU](#)
- [▶ Tabel 2: Export van Nederland, in aantal dieren](#)

[terug naar boven](#)

---

4. Alhoewel de totale schade van de uitbraak nog niet vast te stellen is, hoe groot is de schade per dier dat één of meerdere dode of niet levensvatbare lammeren of kalveren er ter wereld brengt?

Rundvee

De dieren met afwijkende kalveren zijn vrijwel allemaal op het einde van de dracht. De melkproductie van de dieren is dan ook waarschijnlijk maar beperkt verminderd. Wat de veehouder wel mist is de opbrengstprijis van het kalf.

- De gemiddelde waarde van een zwartbont stierkalf voor de mesterij bedraagt de laatste weken 120 euro voor stier- en circa 50 euro voor vaarskalveren voor de mesterij, af boerderij. Een vaarskalf aangehouden voor de fokkerij met een leeftijd van tussen de 0 tot 13 weken wordt gewaardeerd op circa 300 euro.

Schape

Er zijn in Nederland weinig gespecialiseerde schapenbedrijven. De meeste schapen worden als tweede tak gehouden.

- Bij abortus/vroeggeboorte of geboorte van afwijkende lammeren loopt de schapenhouder het saldo per ooi voor dit jaar grotendeels mis. De waarde van een lam tussen de 0 en 4 weken is ongeveer 54 euro. Bij een gemiddelde worpgrootte van 2 lammeren per ooi is de schade per ooi 90-100 € (rekening met normale sterft en

kosten).

[terug naar boven](#)

Contact
Ron Bergevoet
[visitekaartje](#)
» [meer Contact](#)